

JARMILA NOVOTNÁ A LITEŇ

Liteň je v písemných zmínkách známa od konce 12. století. O místním kostelu sv. Petra a Pavla se traduje, že byl vybudován z kamene zbylého po stavbě nedalekého Karlštejna. Podobně nedaleko stával raně gotický hrad Valdek. **Jarmila Novotná** poznala Liteň až díky svému snoubenci a pozdějšímu manželu Jiřímu Daubkovi. Seznámili se v Praze při plesu Národní besedy v Lobkovicském paláci v době, kdy mladá pěvkyně již byla známa z úspěchů v angažmá v opeře Národního divadla. Měla za sebou Mařenku, Violettu, Královnu noci a Ariela i první – němý – film. Jiří Daubek a Jarmila Novotná spolu poprvé přijeli do Litně před Vánocemi 1926. Liteňské statky zakoupil dědeček Jarmilina snoubence roku 1850. Podnikavý hospodář Josef František Daubek nejen že spoluzakládal vlastenecký kroužek, z něhož se znal s Kollárem, Palackým, Purkyněm, Tyršem a Riegrem, ale současně vedl k promyšlenému rozkvětu i všechny své podniky, budoval meliorace, pivovar, lihovar a vzorný velkostatek. Jeho syn Josef Šebestián Daubek, velkopřemyslník narozený v Poličce a tam i okresní starosta, zasedal v zemském sněmu. Počátkem roku 1896 mu císař František Josef I. svým nejvyšším rozhodnutím a majestátem udělil rakouský rytířský stav a znak.

Rodina Daubků měla v Litni čilé kontakty s předními českými umělci: Quido Mánes ozdobil malbou strop velkého zámeckého sálu, František Ženíšek sem umístil svůj původní návrh na oponu pro Národní divadlo a malířsky zvěčnil Jiřího Šebestiána Daubka jako knížete na slavném obraze Oldřich a Božena. Rodinu portrétoval Maxmilián Pirner, který Daubkovům vyzdobil malbami i rodinnou hrobku, projektovanou Antonínem Wiehlem

a sochařsky doplněnou Josefem Václavem Myslbekem. V zámku byly obrazy Vojtěcha Hynaise, Václava Brožíka, Joži Úprky, Mikoláše Alše i Maxe Švabinského. Mecenášství štedré rodiny proudilo do uměleckých kruhů v míře vysoce pozoruhodné.

Syn Jiřího Šebestiána Daubka, mladý rytíř Jiří Antonín Karel Arnold, předpokládal, že s blížícím se sňatkem s Jarmilou Novotnou skončí její operní kariéra, ale ta naopak narůstala: po delším studiu v Miláně a skvělých úspěších ve Veroně a v Neapoli přijala angažmá v Berlíně. Trval i zájem filmu. Mladý rytíř Daubek pěveckou kariéru velkoryse přijal a Jarmila Novotná se tak v létě 1931 přivdala do významné rodiny se šlechtickým předikátem.

Novomanželé Daubkovi přijeli ze svatební cesty do Litně právě po žních. Přivítání v zámecké bráně ozdobené květinami a pozdravy zpívající mládeže v národních krojích se podobalo scéně ze Smetanových *Dvou vdov*. Mladí manželé se zařídili v bývalém panském domě, v barokní stavbě nazývané Čechovna po básníku Svatopluku Čechovi, který zde pobýval a tvořil po tři roky. V příjemném prostředí venkova našla Jarmila Novotná s manželem vítanou oázu klidu mezi namáhavými, ale stále slavnějšími divadelními sezonami. Sem se vracela po nevybíravém napadení za své češství v Berlíně i z hostování v Paříži a trávila zde prázdniny při angažmá ve Vídni a v Salcburku. V Litni se těšila z narozené dcery Jarmilky: „*Takových pár neděl, co jsem byla v Litni ať v létě nebo v zimě, bylo pro mne tím nejlepším občerstvením,*“ psala ve svých knižních memoárech. Byla jsem šťastná.

Přesto museli manželé Daubkovi Liteň dvakrát opustit. Poprvé při útěku před nacisty, kteří před válkou ovládli i Vídeň, podruhé před komunisty, kteří po válce ovládli nejen Čechy. V obou případech přišli o vše a jejich útočištěm se staly Spojené státy americké. Pro Jarmilu Novotnou se tím otevřela příležitost k nejskvělejšímu angažmá její kariéry – k šestnácti sezonám v Metropolitní opeře v New Yorku. Ovšem jak velkým citovým strádáním přitom musela celá rodina projít, se už nikdo nedoví. Ztráta domova v Litni Jarmilu Novotnou nezlomila. Liteň milovala dál a nijak se tím netajila.

K Litni se vázalo i její poslední přání – aby zde spočinuly její ostatky. Tak se skutečně stalo v rodinné hrobce. ●

